

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/21/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115204118
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2115204118.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Dominika Horváthová, v spore žalobcu: Sociálna poisťovňa, so sídlom Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, proti žalovanej: A. A., nar. XX.X.XXXX, adresa B. XXX, zastúpenej advokátom JUDr. Miroslavom Michaličkom, so sídlom Halenárska 18, Trnava, za účasti intervenienta na strane žalovanej: Generali Česká pojišťovna, a.s., so sídlom Spálená 75/16, Praha, Česká republika, IČO: 45 272 956, podnikajúca na Slovensku prostredníctvom organizačnej zložky: Generali Poist'ovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom Lamačská cesta 3/A, Bratislava, IČO: 54 228 573, zastúpeného advokátskou kanceláriou: POLÁČEK & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Hurbanovo nám. 1, Bratislava, IČO: 50 568 124, o odvolaniach žalovanej a intervenienta na strane žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 21. októbra 2020, č.k. 19C/99/2015-217, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.698,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Súd prvej inštancie pôvodne v konaní rozhodol rozsudkom č. k. 19C/99/2015 – 142 zo dňa 15.10.2018, ktorým žalobe vyhovel. Uznesením č. k. 24Co/106/2019 - 201 zo dňa 12.02.2020 odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

V priebehu odvolacieho dňa 01.08.2022 z konania vystúpil pôvodný intervenient GSK Financial, a.s. (pôvodne Generali poisťovňa, a.s.) a na jeho miesto vstúpil intervenient Generali Česká pojišťovna a.s.. (na podklade Zmluvy o predaji podniku zo dňa 17.12.2021).

Súd prvej inštancie napadnuté rozhodnutie právne odôvodnil poukazom na ustanovenia § 420 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zák. o sociálnom poistení“). O trovách konania súd rozhodol podľa čl. 4 ods. 1, čl. 17, § 251, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 470 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

Predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie sumy 1.698,- eur titulom náhrady dávok dôchodkového poistenia poskytnutého poškodenej C. D. vo forme invalidného dôchodku za obdobie od 01.01.2014 do 31.12.2014. Súd prvej inštancie konštatoval, že nebolo sporné, že žalovaná dňa 30.11.2011 zaviniła dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k poškodeniu zdravia C. D.. Nebola spornou ani skutočnosť, že poškodená bola od 28.11.2012 uznaná invalidnou a nebola sporná ani výška uplatňovaného nároku. Sporné bolo, či priznaná invalidita súvisí výlučne so zraneniami spôsobenými pri dopravnej nehode. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázané, že pri dopravnej nehode došlo u poškodenej k podvrtnutiu krčnej chrbtice, k nárazu na pravé rameno s jeho pomliaždením, k zlomenine kľúčnej kosti, ktoré sa prejavili bolesťami krčnej a hrudnej chrbtice, pravého ramena, kľúčnej kosti, slabosťou pravej ruky. Z odborného posúdenia súdnej znalkyne jednoznačne vyplýva, že takýmto poškodením zdravia, došlo k zhoršeniu už existujúcich, ale do nehody klinicky nemých chorobných zmien na krčnej chrbtici s prejavmi opakovaných bolestí, s poruchou hybnosti v krčnej chrbtici a v pravom ramennom zhybe. Ďalším zdravotným postihnutím je obmedzená hybnosť v pravom ramennom zhybe, na ktorom sa podieľal náraz na pravé rameno, ktorým došlo k poškodeniu svalového pletenca hornej končatiny a touto podstatou ovplyvňuje funkčný stav organizmu. Z odborného posúdenia súdnej znalkyne ako i z Odborného posudku o invalidite Sociálnej poisťovne pobočka Trnava zo dňa 29.01.2013 jednoznačne vyplýva, že hoci na krčnej chrbtici boli zistené degeneratívne zmeny, k funkčnému zhoršeniu stavu prišlo dôsledkom úrazu, keď predtým v zdravotnej dokumentácii problémy s chrbticou nie sú zaznamenané. Úraz krčnej chrbtice zo dňa 30.11.2011 bol provokujúcim faktorom pre zhoršenie vekom opotrebovaných medzistavcových platničiek. K poškodeniu ramenného pletenca vpravo došlo len následkom predmetnej nehody. Podľa súdu prvej inštancie je uznanie invalidity poškodenej v celom rozsahu výlučne v priamej príčinnej súvislosti so zraneniami utrpými pri dopravnej nehode dňa 30.11.2011. Poukázal pritom na skutočnosť, že ak by k nehode nedošlo (ide o hypotetické úvahy), doteraz by poškodená nemusela mať žiadne ťažkosti a mohla ďalej vykonávať svoju prácu. V prípade, že by nedošlo k dopravnej nehode a mala by rovnaký nález na krčnej chrbtici, nebola by uznaná invalidnou, pretože ochorenie medzistavcových platničiek pokiaľ nespôsobuje útlak miechy alebo nervových koreňov, nie je zahrnuté do posudzovania invalidity. I keď mala poškodená degeneratívne zmeny na chrbtici, nespôsobovalo jej to žiadne zdravotné problémy. Teda zdravotný stav poškodenej v súvislosti s krčnou chrbticou sa zhoršil do takej miery, že i pre toto poškodenie zdravia bola uznaná invalidnou, výlučne a výhradne v dôsledku dopravnej nehody. Pri posúdení príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a invaliditou poškodenej súd prvej inštancie vychádzal zo zistení súdnej znalkyne a posudkovej komisie, ktorá rozhodovala o invalidite poškodenej a to, že úraz krčnej chrbtice (spôsobený nehodou) bol provokujúcim faktorom pre zhoršenie vekom opotrebovaných medzistavcových platničiek do takej miery, že bola i v súvislosti s týmto poškodením zdravia uznaná invalidnou. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že nebyť dopravnej nehody, nebol by zdravotný stav poškodenej dôvodom poklesu pracovnej schopnosti do takej miery, že by bola uznaná invalidnou i pre zdravotné problémy s krčnou chrbticou. Súd prvej inštancie preto žalobe vyhovel, keď mal za preukázané, že je daná výhradná príčinná súvislosť medzi dopravnou nehodou a súčasnou invaliditou poškodenej.

O náhrade trov konania žalobcu rozhodol podľa ustanovenia § 251 a § 255 CSP v spojení s čl. 4, 17 CSP tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, hoci mu nárok na náhradu trov konania vznikol, keď v konaní bol úspešný. Žalobcovi v konaní žiadne trovy nevznikli, trovy ani nežiadal priznať, čo vylučovalo možnosť ich priznania.

Voči rozsudku súdu prvej inštancie v celom jeho rozsahu podal odvolanie intervenient na strane žalovanej z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d) a h) CSP. Žiadal, aby odvolací súd žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanej a intervenientovi na strane žalovanej priznal náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100%.

Odvolateľ uviedol, že v konaní nebola preukázaná výhradná príčinná súvislosť medzi dopravnou nehodou a vznikom invalidity poškodenej (neskúma sa príčinná súvislosť medzi dopravnou nehodou a vznikom invalidity poškodenej, ale medzi protiprávnym konaním žalovanej a vznikom škody na strane žalobcu (a teda, či sa na vzniku škody podieľala aj poškodená).

V dôvodoch odvolania interveniet ďalej uviedol, že žalobca uplatnený nárok odôvodnil tým, že invalidita poškodenej vznikla v dôsledku zavineného konania žalovanej, čím mu malo podľa § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení údajne vzniknúť právo na náhradu vyplatenej dávky dôchodku od žalovanej. Intervenient na strane žalovanej v celom rozsahu odmieta tvrdený nárok žalobcu z dôvodu, že tento považuje za nedôvodný, pretože v danom prípade neexistuje výhradná príčinná súvislosť medzi dopravnou nehodou a následným vznikom invalidity poškodenej. Z odôvodnenia (predchádzajúceho zrušujúceho) rozhodnutia odvolacieho súdu možno podľa intervienta ustáliť, že odvolací súd nemal v konaní preukázanú výhradnú príčinnú súvislosť medzi invaliditou poškodenej a dopravnou nehodou, ktorú zapríčinila žalovaná. Pokiaľ neboli zo strany žalobcu navrhnuté a následné súdom prvej inštancie vykonané ďalšie dôkazy, ktoré by preukázali ním tvrdenú (a žalovanou a intervenientom namietanú) výhradnú príčinnú súvislosť, mal súd prvej inštancie (rešpektujúc závery odvolacieho súdu o tom, že nárok žalobcu nie je preukázaný) po správosti žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Bolo na žalobcovi, aby v konaní vyvíjal svoju procesnú aktivitu za účelom preukázania tvrdeného nároku. Žalobca však v novom konaní nenavhol žiadne ďalšie dôkazy. Podľa názoru intervenienta, žalobca tak neurobil z dôvodu, že si je aj sám vedomý, že výhradnú príčinnú súvislosť v tomto konaní preukázať nemôže, pretože táto nebola v predmetnej veci daná. Ani v novom konaní na súde prvej inštancie nebola preukázaná výlučná príčinná súvislosť medzi vznikom invalidity poškodenej a dopravnou nehodou a z uvedeného dôvodu mal súd prvej inštancie (rešpektujúc závery odvolacieho súdu) žalobu zamietnuť. Súd prvej inštancie v bode 23. napadnutého rozsudku konštatoval, že invalidita poškodenej je v celom rozsahu výlučne v priamej príčinnej súvislosti so zraneniami utrpenými pri dopravnej nehode dňa 30.11.2011. Takýto nesprávny záver konajúceho súdu je nepochybne v rozpore so zisteným skutkovým stavom v konaní. Podľa ustálenej rozhodovacej prax zodpovednosť za škodu nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo a bezprostredne predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. K zisťovaniu príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako priama príčina ujmy, existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za spôsobenú ujmu (mutatis mutandis - rozsudok NS SR zo dňa 30. 06. 2010, sp. zn.: 5Cdo 126/2009). Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je preto nevyhnutné vymedziť, medzi akou ujmu (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná (rozhodnutie NS ČR zo dňa 27.08.2008, sp. zn.: 32 Cdo 2749/2007). S poukazom na citovanú judikatúru má intervenient za to, že v konaní nebola preukázaná výlučná príčinná súvislosť medzi vznikom invalidity poškodenej a dopravnou nehodou. Na základe Odborného posudku bola poškodenej stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 45%. Z uvedeného Odborného vyjadrenia však vôbec nie je zřejmý rozsah, akým sa majú jednotlivé skutočnosti podieľať na priznaní invalidity poškodenej. Z Odborného vyjadrenia vyplýva iba skutočnosť, že dopravná nehoda priamo zapríčinila iba poškodenie ramenného pletenca poškodenej, za čo bol poškodenej priznaný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 10%. Podľa zákona o sociálnom poistení, je však nepochybné, že invalidita je priznaná až pri poklese schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu nad 40%. V predmetnom konaní tak bolo naďalej sporných 35% priznaného poklesu na zárobkovej činnosti poškodenej. Vyššie uvedené tvrdenie znalkyne ohľadom vplyvu dopravnej nehody na uznanie invalidity poškodenej teda predstavuje iba hrubý odhad, a teda skutočný podiel vplyvu dopravnej nehody na priznanie invalidity poškodenej nebol v konaní náležitým spôsobom preukázaný. Intervenient ďalej uviedol, že ak by pripustil správnosť uvedeného odhadu znalkyne (čo namieta), tak potom z tohto odhadu nepochybne vyplýva skutočnosť, že predošlé poškodenie chrbtice poškodenej predstavuje zníženie poklesu pracovnej schopnosti minimálne v rozsahu 11,25 % (25% zo 45 %). To znamená, že keby poškodená nemala poškodenú chrbticu už pred dopravnou nehodou, dopravná nehoda sama o sebe by nezapríčinila invaliditu poškodenej. V takomto prípade by mala poškodená v dôsledku dopravnej nehody uznaný pokles pracovnej schopnosti maximálne v rozsahu 33,75 %, čím by poškodená nikdy nebola uznaná invalidnou. Je nepochybné, že súd v napadnutom rozsudku na túto skutočnosť vôbec neprihliadol. V danej veci súd prvej inštancie pri posúdení príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a invaliditou poškodenej vychádzal z nesprávnej hypotézy, že ak by nedošlo k dopravnej nehode tak by nebola poškodená uznaná invalidnou v súvislosti s degeneratívnymi zmenami na krčnej chrbtici. To, že invaliditu poškodenej mohol spôsobiť aj obyčajný pád napokon skonštatovala aj samotná znalkyňa, ktorá uviedla „pokiaľ by nedošlo k ďalšiemu úrazu, alebo akémukoľvek pádu, tak ten stav by bol bez zmeny a pravdepodobne by nevyžadoval trvalé užívanie liekov“ (bod 14. na str. 8 napadnutého rozsudku). Je však

nepochybné, že nebyť existencie degeneratívnych zmien na chrbtici poškodenej, potom by akýkoľvek pád logicky nikdy nespôsobil (za obvyklého stavu vecí, v tomto prípade zdravotného stavu poškodenej), aby v dôsledku tohto pádu bola poškodená invalidná, čo však súd v rozhodnutí opomína. V danom prípade je tak zrejmé, že pokiaľ by poškodená nemala poškodenú chrbticu už pred dopravnou nehodou, dopravná nehoda sama o sebe by nezapríčinila invaliditu poškodenej.

Rozsudok súdu prvej inštancie napadla odvolaním v zákonom stanovenej lehote aj žalovaná z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a žalovanej prizná náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100%.

V dôvodoch odvolania žalovaná uviedla, že otázka príčinnej súvislosti nie je primárne otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Vyriešenie tejto otázky nemôže byť uložené znalcom, ten môže poskytnúť len odborné podklady, z ktorých súd vychádza. Právnym posúdením je vymedzenie, medzi akou ujmu ako následkom a akou skutočnosťou ako príčinou tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všetkých súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Nie je pritom rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku. Zodpovednosť nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite, keď atribútom príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť teda priamy, bezprostredný, neprerušovaný (napr. 5Cdo 126/2009, 4Co/339/2014). Aplikujúc vyššie uvedené je názoru, že v konaní nebolo jednoznačne preukázaná výlučná príčinná súvislosť dopravnej nehody a invalidity, ktorá mala vzniknúť v jej dôsledku. V konaní nebolo dostatočne preukázané, že vznik invalidity bol výlučne podmienený nehodou, resp. jej následkami, pre posúdenie tejto skutočnosti nebolo unesené dôkazné bremeno zo strany žalobcu. Žalovaná poukázala, že Krajský súd Trnava vo svojom uznesení 24Co/106/2019 - 201 zo dňa 12.2.2020 v odseku 29. odôvodnenia uznesenia uvádza: „Aj podľa znalkyne dopravná nehoda tvorila len jeden z aspektov, kvôli ktorým je v súčasnosti poškodená invalidná, ak má percentuálne zhruba odhadnúť ako sa má toto zranenie (pri dopravnej nehode) percentuálne podieľať na invalidite je to zhruba 75%. Z odôvodnenia rozsudku potom nemožno vyčítať z akého dôvodu súd považoval invaliditu dotknutej C. D. výlučne v priamej súvislosti so zraneniami spôsobenými jej žalovanou. Ide pritom o zodpovedanie otázky zásadného významu.“ Z uvedeného je zrejmé, že úlohou súdu a žalobcu bolo vyrovnáť sa so skutočnosťou, že podľa doteraz preukázaného skutkového stavu bola dopravná nehoda len jedným z aspektov vzniku invalidity poškodenej z čoho vyplýva, že potom nie je možné takto od žalovanej požadovať úhradu peňažne pohľadávky žalobcu. Keďže však žalobca žiadne dôkazy pre preukázanie týchto skutočností súdu nepredložil zostala otázka pomeru poškodenia zdravia dopravnou nehodou poškodenej nepreukázaná, a preto súd nemohol postupovať inak ako žalobu zamietnuť. Z odborného vyjadrenia vyplýva iba skutočnosť, že dopravná nehoda priamo zapríčinila iba poškodenie ramenného pletenca poškodenej, za čo bol poškodenej priznaný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 10%. Podľa zákona o sociálnom poistení je invalidita priznaná pri poklese schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu nad 40%. Bolo tak naďalej sporných 35% priznaného poklesu na zárobkovej činnosti poškodenej. Na pojednávaní konanom dňa 15.10.2018 znalkyňa k doplňujúcim otázkam súdu k odbornému vyjadreniu uviedla iba hrubý odhad vplyvu dopravnej nehody na priznanie invalidity poškodenej. Navyše predmetný odhad nie je ničím podložený a z odborného vyjadrenia správnosť takého odhadu nie je možné ani vyvodiť. Znalkyňa na predmetnom pojednávaní konkrétne uviedla nasledovné: „Ak mám percentuálne zhruba odhadnúť ako sa má toto zranenie percentuálne podieľať na invalidite tak by som mohla povedať, že zhruba 75% (...)“. Vyššie uvedené tvrdenie znalkyne ohľadom vplyvu dopravnej nehody na uznanie invalidity poškodenej teda predstavuje iba hrubý odhad, a teda skutočný podiel vplyvu dopravnej nehody na priznanie invalidity poškodenej nebol v konaní náležitým spôsobom zistený.

Intervenient vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že s obsahom odvolania žalovanej súhlasí a nemá voči nemu žiadne výhrady. Intervenient má rovnako ako žalovaná za to, že v konaní nebola preukázaná výhradná príčinná súvislosť medzi dopravnou nehodou a vznikom invalidity poškodenej.

Prvostupňový súd tak z vyššie uvedených dôvodov (a rovnako z dôvodov na ktoré intervenient na strane žalovanej poukázal vo svojom odvolaní) rozhodol arbitrárne.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej a intervenienta uviedol, že opiera svoj nárok o ustanovenie § 238 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, podľa ktorého má Sociálna poisťovňa právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. Svoj nárok preukázal čo do dôvodu, ako aj do výšky potvrdením o dávkach vyplatených z dôchodkového poistenia poškodenej C. D.. Základným predpokladom uplatnenia práva Sociálnej poisťovne podľa § 238 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, je príčinná súvislosť medzi príčinou t. j. zavineným protiprávnym konaním tretej osoby v tomto prípade žalovanej a následkom, t. j. splnenie niektorej zo zákonom stanovených podmienok pre vznik povinnosti nositeľa nemocenského poistenia. Spochybňovanie nároku žalobcu a poukazovanie na neexistenciu príčinnej súvislosti nemá oporu v zákone, keďže citované ustanovenie upravuje samostatný regresný nárok Sociálnej poisťovne, ktorá je v zmysle zákona o sociálnom poistení verejnoprávnou inštitúciou. V danom prípade ide o regresný nárok spočívajúci v náhrade škody spôsobenej pokračujúcou výplatom dávok dôchodkového poistenia vo forme invalidného dôchodku poškodenej. Argumenty intervenienta považuje za tendenčné v snahe vyhnúť sa ďalšiemu plneniu z tohto poistenia, ktoré mu reálne hrozí v prípade, ak súd zaviazá žalovaného na náhradu škody a najmä z dôvodu, že ide o opakované plnenia, pričom Sociálna poisťovňa žalovanú vyzvala na náhradu škody spôsobenej výplatom dávok dôchodkového poistenia aj za ďalšie obdobie. Nárok žalobcu spočíva z princípu zodpovednosti za zavinenie, nie z princípu objektívnej zodpovednosti. Žalobca poukázal, že poškodená bola dlhodobo dočasne práceneschopná až v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zavinila žalovaná a v dôsledku zranení, ktoré utrpela a bolestí, ktoré jej následky týchto zranení spôsobujú aj v súčasnosti, nebola schopná opätovne sa zaradiť do pracovného procesu a obmedzujú ju aj v súkromnom živote. Žalobca poukázal na odborné vyjadrenie MUDr. Zuzany Stanovičovej, PhD. č. 01/2018, z ktorého jednoznačne vyplýva záver, že medzi zraneniami, ktoré utrpela poškodená pri dopravnej nehode a poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je príčinná súvislosť. Priznanie invalidného dôchodku zo strany žalobcu je teda odôvodnené a jeho priznanie a vyplácanie je nespochybniteľným dôkazom, že škoda žalobcovi skutočne vznikla. Žalobca považuje, za neprípustné, aby vek poškodenej v čase predmetnej nehody a magnetickou rezonanciou zistené degeneratívne zmeny na chrbtici, ktoré sú len prirodzeným prejavom starnutia, znevýhodňovali osobu poškodenej a následne aj žalobcu pri uplatňovaní náhrady škody spôsobenej vyplatením invalidného dôchodku. Taktiež namieta názor žalovaného a intervenienta v tom smere, že poškodená mala poškodenú chrbticu už pred dopravnou nehodou a dopravná nehoda sama o sebe by nezapríčinila invaliditu poškodenej. Uvedené tvrdenie považuje z hľadiska dôkazného za nespôsobilé na vyvrátenie neexistencie príčinnej súvislosti, pretože toto tvrdenie nie je ničím podložené a túto hypotézu vyvracajú aj závery odborného stanoviska znalca. Podľa názoru žalobcu súd prvej inštancie v dostatočnej miere vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, správne zistil skutkový stav a dospel k správnym skutkovým zisteniam, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a riadne sa vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými tvrdeniami strán. Žalobca má za to, že ani z (predchádzajúceho zrušujúceho) rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva záver o neexistencii príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a protiprávnym zavineným konaním žalovanej, ale dôvodom vrátenia veci na ďalšie konanie a rozhodnutie bolo skôr odvolacím súdom konštatované nedostatočné odôvodnenie predmetného rozhodnutia. V opačnom prípade by odvolací súd mohol napadnuté rozhodnutie zrušiť a žalobu zamietnuť. Žalobca považuje napadnutý rozsudok za správny a navrhol odvolaciemu súdu jeho potvrdenie.

Intervenient v odvolacej replike uviedol, že pri regresnom nároku žalobcu je potrebné vyhodnocovať existenciu príčinnej súvislosti. Žalobca vo svojom vyjadrení nesprávne uvádza, že „spochybňovanie nároku žalobcu a poukazovanie na neexistenciu príčinnej súvislosti nemá oporu v zákone, keďže citované ustanovenie upravuje samostatný regresný nárok“. Vyššie uvedené tvrdenie žalobcu nemá oporu v zákone a ani v judikatúre všeobecných súdov SR. Intervenient nespochybňuje, že ust. § 238 zákona o sociálnom poistení predstavuje svojou povahou samostatný regresný nárok, to však neznamená, že by sa pri posudzovaní tohto nároku nemala skúmať aj existencia príčinnej súvislosti medzi vznikom škody (invalidity poškodenej) – (škodu nemožno stotožňovať s invaliditou poškodenej, škoda vznikla znížením majetku žalobcu tým, že vyplatil dávky) a zavineným protiprávnym konaním žalovanej. Žalobca vo svojom vyjadrení poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 MCdo 19/2008, z ktorého však vyplývajú opačné závery aké tvrdí žalobca. Žalobca ďalej vo svojom vyjadrení uvádza, že zdravotný stav a vek poškodenej nie je pri posudzovaní vzniku invalidity poškodenej

relevantný. Uvedené názory žalobcu je potrebné odmietnuť. Podľa názoru intervenienta na strane žalovanej by bolo totiž nespravodlivé aby mala žalovaná zodpovedať za následok, ktorý by v danom prípade mohol z dôvodu existencie degeneratívnych zmien na chrbtici zapríčiniť takmer akýkoľvek vonkajší podnet. Je zrejmé, že za normálneho chodu vecí a za normálneho zdravotného stavu poškodenej tejto v dôsledku dopravnej nehody invalidita nikdy nevznikla. S poukazom na vyššie uvedené má intervenient na strane žalovanej za to, že v konaní nebola preukázaná výlučná príčinná súvislosť medzi vznikom invalidity poškodenej a dopravnou nehodou.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) a intervenientom (§ 360 ods. 2), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 CSP.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je posúdiť napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v kontexte odvolacích dôvodov uplatnených žalovanou a intervenientom na strane žalovanej, a to so zameraním na posúdenie, či súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam a správne právne posúdil splnenie podmienok podľa § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, teda dôvodnosti nároku žalobcu na náhradu škody voči žalovanej.

Podľa § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok.

Ťažiskovým dôvodom odvolania intervenienta a žalovanej bolo nepreukázanie príčinnej súvislosti medzi výplatom dávok poškodenej a dopravnou nehodou, ktorú zapríčinila žalovaná zo strany žalobcu, čím podľa odvolateľov nebol daný dôvod na to, aby súd prvej inštancie žalobe vyhovel.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľom. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3 MCdo 19/2008 uviedol, že hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva Sociálnej poisťovne na náhradu škody vzniknutej výplatom dôchodkovej dávky je ustanovenie § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. V rozhodnutí prijal Najvyšší súd právne závery k otázke zavinenia tretej osoby. Konštatoval, že tento osobitný predpis otázku zavinenia neupravuje, preto treba vychádzať zo všeobecnej úpravy (§ 441 Občianskeho zákonníka). Poukázal na to, že ustanovenie §

238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení priznáva Sociálnej poisťovni špecifické práva požadovať náhradu poskytnutých dávok a náhradu škody od tretích osôb v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania voči poberateľovi dávky. Ak bola poisťencovi poskytnutá niektorá z uvedených dávok, ale vznik jeho nároku na dávku nebol zapríčinený zavineným protiprávnym konaním tretej osoby, nemá Sociálna poisťovňa v zmysle citovaných ustanovení regresné právo na náhradu dávky (škody). To znamená, že tretia osoba má povinnosť nahradiť poskytnuté dávky alebo nahradiť škodu Sociálnej poisťovni len v takom rozsahu, v akom je jej zavinené protiprávne konanie v príčinnej súvislosti s poskytnutými dávkami, na ktoré poisťencovi vznikol nárok v dôsledku konania tretej osoby. V rozsahu, v akom sa na vzniku nároku poistenca na poskytnutie dávky podieľali iné okolnosti, prípadne v akom rozsahu bol spôsobený spoluzavinením poistenca, tretia osoba nezodpovedá. Z uvedeného vyplýva, že aj pri nároku Sociálnej poisťovne na náhradu poskytnutých dávok od tretích osôb podľa citovaného ustanovenia, treba skúmať mieru zavinenia poberateľa dávok, lebo v rozsahu, v akom bolo jeho zavinenie (spoluzavinenie) príčinou vzniku nároku na poskytnutie dávok, nemá tretia osoba voči Sociálnej poisťovni povinnosť nahradiť poskytnuté dávky, resp. nahradiť škodu vzniknutú výplatom dávok (viď obdobne aj ďalšie rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad z 27. novembra 2003 sp. zn. 2 Cdo 91/2003 a z 26. mája 2004 sp. zn. 4 Cdo 21/2004).

Súd prvej inštancie v bode 22. a 23. odôvodnenia napadnutého rozsudku vyhodnotil vykonané dokazovanie aj s poukazom na to, že u poškodenej bolo zistené degeneratívne ochorenie medzistavcových platničiek a vyvodil závery, že toto ochorenie by samé o sebe invaliditu poškodenej nespôsobilo, teda invalidita u poškodenej bola zapríčinená výlučne následkami dopravnej nehody spôsobenej zavineným protiprávnym konaním žalovanej. V konaní nebolo sporné, že u poškodenej bolo zistené chronické degeneratívne ochorenie krčnej chrbtice, ktoré zodpovedá opotrebovaniu a vplyvom vonkajšieho prostredia za posledných 10 – 20 rokov. Znalkyňou MUDr. Stanovičovou bolo toto ochorenie vyhodnotené ako „nemé“, pred nehodou poškodená na ochorenie chrbtice liečená nebola, lieky nebrala. Existencia ochorenia vyšla najavo až v čase, keď poškodenej boli robené snímky magnetickej rezonancie po nehode. Odvolací súd zdôrazňuje, že vo vzťahu k posudzovaniu príčinnej súvislosti medzi protiprávnym zavineným konaním žalovanej a invaliditou poškodenej (a s tým súvisiace vyplatenie dávok) je potrebné rozlišovať, či popri protiprávnom konaní žalovanej nevstúpili do následku v podobe trvalého poškodenia zdravia spôsobujúceho invaliditu aj iné okolnosti a vplyvy, ktoré sa na miere invalidity mohli podieľať. Pod pojmom „spoluzavinenie poškodeného“ je potrebné si predstaviť také vedomé, alebo nevedomé konanie či opomenutie, ktoré prispelo priamo ku škodovej udalosti, v nijakom prípade nie je možné v danom prípade hovoriť o zdravotnom stave poškodenej osoby, ktorý sa vyvinul vekom, prípadne genetickými predispozíciami danej osoby. Pokiaľ však poškodená osoba v čase škodovej udalosti trpela ochorením (hoci si tohto ochorenia nemusela byť v danom čase vedomá, prípadne jej nemuselo byť diagnostikované) a takéto ochorenie bolo v čase škodovej udalosti v štádiu, ktoré by odôvodňovalo priznanie invalidity, môžeme hovoriť o „iných okolnostiach“ podieľajúcich sa vzniku nároku poistenca. Súd prvej inštancie však správne uzavrel, že z vykonaného dokazovania takáto skutočnosť nevyplývala. Naopak, správne poukázal na závery Odborného vyjadrenia a výsluch znalkyne v konaní, z ktorého vyplynulo, že až poškodenie zdravia spôsobené nehodou zavinenou žalovanou bolo provokujúcim momentom k zhoršeniu chorobných zmien do takej miery, že bola konštatovaná invalidita poškodenej. Znalkyňa jednoznačne uviedla, že ak by k dopravnej nehode nedošlo a poškodená by mala rovnaký nález na krčnej chrbtici, invalidnou by uznaná nebola.

Pri posudzovaní príčinnej súvislosti medzi protiprávnym zavineným konaním žalovanej a invaliditou poškodenej je potrebné vziať na zreteľ, že poškodeným je vždy osoba, ktorej zdravotný stav bude vždy ovplyvnený vekom, prekonanými ochoreniami, aktuálnymi diagnózami a dedičnou predispozíciou vrátane náchylností na rôzne zdravotné ťažkosti. Zdravotný stav osoby existujúci pred škodovou udalosťou, je teda vždy jedným z faktorov podieľajúcim sa výslednej miere poškodenia zdravia; protiprávne konanie osoby, ktorá zavinila nehodu, teda nikdy nebude možné vyhodnotiť ako jediný vplyv (jav) vedúci k takému následku, akým je invalidita poškodeného. Poškodená mala v čase nehody 52 rokov. Preto keď znalkyňa uviedla: „ak mám percentuálne zhruba odhadnúť ako sa má toto zranenie (pozn. spôsobené predmetnou dopravnou nehodou) percentuálne podieľať na invalidite tak by som mohla povedať, že zhruba 75% (...)“, nie je správna úvaha, že tým pádom protiprávne konanie žalovanej je v príčinnej súvislosti s vyplatenými dávkami len na 75% a vo zvyšných 25% ide o iné okolnosti, za ktoré žalovaná nezodpovedá. Vstupné faktory, ktoré sa podieľali na trvalom poškodení zdravia poškodenej,

hoci percentuálne vyjadrené, nemožno stotožňovať s príčinou vzniknutej invalidity. Rozhodujúcou je naopak miera, v akej sa tieto vstupné faktory podieľali na poškodení zdravia. Iba vtedy, ak by v konaní bolo preukázané (čo sa nestalo), že poškodená mala natoľko vyvinuté ochorenie krčnej chrbtice, že by samé o sebe spôsobilo, že by bola uznaná za invalidnú, bolo by možné hovoriť o tom, že príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovanej a výplatou dávok poškodenej zo strany žalobcu, nie je daná. V predmetnej veci však prevažujúcim vplyvom zapríčiňujúcim invaliditu poškodenej bolo protiprávne konanie žalovanej (ako správne uzavrel súd prvej inštancie), práve toto konanie je teda v príčinnej súvislosti s výplatou dávok, teda vznikom škody na strane žalobcu.

Pokiaľ ide tvrdenie odvolateľa, že vyjadrenie znalkyne ohľadom vplyvu dopravnej nehody na uznanie invalidity poškodenej predstavuje iba hrubý odhad, a teda skutočný podiel vplyvu dopravnej nehody na priznanie invalidity poškodenej nebol v konaní náležitým spôsobom zistený, odvolací súd uvádza, že žalovaná ani intervenient vystupujúci v konaní na jej strane, v konaní nepredložili taký dôkaz, ktorým by tvrdenia znalkyne vyvrátili. Odvolací súd nenachádza dôvod, prečo by súd prvej inštancie v rámci dokazovania nemal z Odborného vyjadrenia, ako aj výsluchu znalkyne, vychádzať.

Na základe vyššie uvedeného potom odvolací súd, vo výrokoch vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie, včítane závislého a vzhľadom na spôsob rozhodnutia aj vecne správneho výroku II. o náhrade trov prvoinštančného konania, s použitím § 387 CSP potvrdil.

V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa čl. 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

Žalobca bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný, patril by mu preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca si nárok na náhradu trov konania neuplatnil a z obsahu spisu nevyplyva, že by mu trovy v konaní vznikli. Odvolací súd mu preto v súlade s čl. 17 CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).